

at nå at blive opmærksom på indkaldelsen og give livstegn.

På baggrund af den ovenfor beskrevne udvikling siden de gældende reglers ikrafttræden med hensyn til bl.a. kommunikationsmuligheder og samfærdselsforhold, er der efter Justitsministeriets opfattelse ikke længere behov for, at der i alle tilfælde skal fastsættes en frist på mindst 3 måneder. Justitsministeriet finder endvidere, at det er unødvendigt i loven at fastsætte en længste frist på 1 år. Det foreslås, at bestemmelsen ændres således, at der i alle tilfælde skal fastsættes en frist på mindst 1 måned fra kundgørelsen til afholdelsen af det retsmøde, hvor der træffes endelig afgørelse om afsigelse af dødsformodningsdom. Det forudsættes, at en frist på 1 måned normalt vil være tilstrækkelig, men retten vil efter en konkret vurdering kunne fastsætte en længere frist, hvis der skønnes at være behov for det navnlig på grund af forholdene på det sted, hvor den borteblevne er forsvundet.

Det foreslås endvidere, at det fremover skal være retten, der står for at kundgøre indkaldelsen af den borteblevne i Statstidende og andre relevante medier. Herved vil retten ofte kunne beramme nyt retsmøde hurtigere end i dag, hvor retten ved berammelsen må tage hensyn til, at sagsøger skal have en passende tid til at sørge for at få indkaldelsen kundgjort korrekt i overensstemmelse med de nærmere anvisninger. Forslaget svarer på dette punkt til den finske lov og til den svenske regerings lovforslag, der begge indeholder bestemmelser om, at kundgørelsen foretages af den myndighed, der skal afgøre sagen (efter den svenske regerings lovforslag skal kompetencen ikke ligge hos domstolene men hos en forvaltningsmyndighed).

Det foreslås samtidig hermed at skærpe bestemmelsen i § 12, stk. 2, 2. pkt., om kravene til kundgørelsen, dels således, at der også bliver mulighed for at kundgøre indkaldelsen i f.eks. TV eller på Internettet, dels således, at det gøres obligatorisk at kundgøre indkaldelsen i et andet eller flere andre relevante medier ud over Statstidende. Vurderingen af, i hvilke andre medier end Statstidende det er mest hensigtsmæssigt at kundgøre indkaldelsen, må foretages konkret.

De foreslåede ændringer af lovens fristregler vil efter Justitsministeriets opfattelse medføre, at den samlede tid, der går, før der kan afsiges dødsformodningsdom, vil blive mere end halveret i forhold til i dag.

3.2. Betingelserne for at anvende lovens korte frist

Som det fremgår af redegørelsen under afsnit 2.4. ovenfor, er retspraksis meget restriktiv med hensyn til, hvornår betingelserne for at anvende lovens korte frist er opfyldt. For at det kan lægges til grund, at der

er »en til visshed grænsende sandsynlighed« for, at den borteblevne er død, må det således antages, at der skal foreligge konkrete oplysninger om de specifikke omstændigheder ved den pågældende borteblevne persons forsvinden – herunder om, hvor den pågældende befandt sig – også selv om den pågældende f.eks. formodes at være forsvundet i forbindelse med en omfattende naturkatastrofe.

Efter Justitsministeriets opfattelse kan det ikke udelukkes, at den meget restriktive praksis, som er en følge af den gældende ordlyd af lovens § 6, stk. 2, 2. led, i praksis kan føre til resultater, der konkret ikke forekommer velbegrundede, navnlig hvis den pågældende person er forsvundet i forbindelse med særligt omfattende naturkatastrofer med mange omkomne som f.eks. efter flodbølgekatastrofen i Sydøstasien i december 2004. Ved begivenheder som denne, hvor det ekstraordinære omfang og karakteren af katastrofen vanskeliggør tilvejebringelsen af præcise oplysninger om omstændighederne ved den enkelte borteblevnes forsvinden, kan den gældende udformning af lovreglen muligvis i nogle tilfælde medføre, at den korte frist er uanvendelig, selv om alle øvrige oplysninger tilsammen viser, at der reelt ikke er nogen anden fornuftig forklaring på, at den pågældende ikke har givet livstegn, end at den pågældende er død.

På denne baggrund finder Justitsministeriet, at kriteriet i lovens § 6, stk. 2, 2. led, bør justeres, således at den korte frist kan anvendes, hvis der efter en samlet vurdering af de foreliggende omstændigheder er en særdeles høj grad af sandsynlighed for, at den pågældende er død.

Der er tale om en meget begrænset lempelse i forhold til det gældende kriterium (»en til visshed grænsende sandsynlighed«). Den begrænsede udvidelse af mulighederne for at anvende lovens korte frist tager navnlig sigte på tilfælde som flodbølgekatastrofen i Sydøstasien i 2004, f.eks. hvor den borteblevne var i katastrofeområdet, men hvor der ikke kan skaffes sikre oplysninger om, hvor den pågældende nøjagtigt befandt sig, da flodbølgen ramte det relevante område. I et sådant tilfælde vil oplysningerne om forholdene på stedet, herunder om antallet af dræbte, og om eftersøgningsindsatsen samt relevante personlige oplysninger om den borteblevne samlet set kunne medføre, at den eneste rimelige forklaring på, at den borteblevne i (efter forslaget) 6 måneder ikke har givet noget livstegn og ikke har kunnet findes med myndighedernes bistand på stedet er, at den pågældende er omkommet ved naturkatastrofen.

Den svenske regerings lovforslag indeholder også en vis lempelse af kriterierne med henvisning til, at